

Radovan Rusan, RECRO-NET: Vlastito istraživanje i razvoj i visoki standardi korporativne kulture

**Radni staž
utkan u razvoj i
uspjeh tvrtke**

Djelatnici ureda u Sarajevu, Beogradu, a posebice Dubaiju aktivno sudjeluju u definiranju strategije Grupe i svakodnevno međusobno komuniciraju o operativnim pitanjima, razmjenjujući znanje i iskustvo.

■ Razgovarao: Dalibor Vikić, dipl. pol. dalibor.vikic@zg.htnet.hr

Od trenutka kada je diplomirao 1992. godine na Fakultetu elektronike i računarstva u Zagrebu, smjer Industrijska elektronika, Radovan Rusan, direktor RECRO-NET-a, dio je tvrtke RECRO, kao jedan od prvih troje zaposlenih. Radni odnos započinje kao voditelj servisnog odjela, te radeći gotovo u svim razvojnim fazama tvrtke, već 2001. zajedno s RECRO-om osniva tvrtku RECRO-NET d.o.o. Tvrtka je osnovana kako bi se bavila krajnjim korisnicima zbog nedostatka znanja u mrežnim tehnologijama na tržištu. Svojim većim uspjehom smatra postignutu najvišu razinu certificiranja za Cisco u svijetu, te 2004. postaje jedan od prvih CCIE (Cisco Certified Internetwork Expert) u Hrvatskoj.

A&S Adria: Predstavite nam vašu tvrtku, koju brojni korisnici prepoznaju kao vodeću u ICT branši. Možemo li očekivati unapređenja u regionalnom mrežnom ustroju i koje novine pripremate u kompaniji u narednoj godini?

Rusan: RECRO-NET je osnovan 2001. godine, a uz sjedište u Zagrebu imamo urede u Sarajevu, Beogradu i Dubaiju. Svojim radom i rezultatima stekli smo status: *Cisco Gold Certified Partner*, *Microsoft Gold Certified Partner* i *Hewlett-Packard Gold Preferred Partner*. Osim Cisca, Microsofta i HP-a naši tehnološki partneri su i IBM, Compuware, Arbor Networks, Tandberg i Netscout. Cisco Systems je naš glavni partner, a RECRO-NET je već više od pet godina najviše certificirani Cisco partner u regiji. Naši djelatnici, od kojih 90 posto ima VSS, nositelji su više certifikata, a od toga imamo 12 CCIE, 14 CCNP, 29 CCNA certificiranih inženjera. Upravo kombiniranjem tih

statusa, uz našu stručnost i iskustvo kreiramo i dodajemo nove vrijednosti na rješenja tih partnera. Izdvojio bih nekoliko takvih rješenja kao što su automatsko upravljanje parkiralištima – koje uključuje prepoznavanje tablica automobila pri ulazu i navođenje vozača do slobodnog parkirališnog mjesta, ili pak rješenje pametnog digitalnog oglašavanja, koje omogućuje prilagođavanje reklamne poruke na digitalnom oglasu strukturi publike koja se trenutno nalazi pred oglašom. S takvom integracijom pozicioniramo se kod naših partnera na globalnoj razini kao partner koji inovativnim rješenjima unapređuje ponudu njihovih proizvoda. Tim pristupom postižemo da se naša rješenja nude na tržištima od Južne Amerike preko Afrike i Bliskog istoka do Kine.

Novosti će biti i u tehnološkom smislu, prvenstveno našoj orijentaciji na IT poslovne sustave, rješenja i usluge. O nekim namjerama, iz strateških razloga, ne mogu detaljnije govoriti, ali vjerujem da će biti i iznenađenja za naše konkurente. Neke postavke se neće mijenjati – nastavak razvoja iskrenih i kvalitetnih odnosa s našim korisnicima, nastavak ulaganja u stručni razvoj i zadovoljstvo naših ljudi, te stjecanje novih znanja i ovladavanje novim tehnologijama, uz postizanje međunarodnih poslovnih standarda.

A&S Adria: Vaša tvrtka jedna je od rijetkih koja je raspisala natječaj za nove zaposlenike. Koja je to čarobna formula kojom odolijevate oštrim zubima recesije i kakva su vaša očekivanja u 2010. godini?

Rusan: Temeljna postavka naše strategije, koju vjerno preslikavamo u praksu, zasniva se na znanju naših ljudi i visokim standardima korporativne kulture. Pažljivo pratimo trendove tržišta i razviti konkurencije, ali ne na način da mijenjamo stavove i smjer na svaki „šum“ izvana. Držimo da jedino prepoznatljiv stav i karakter tvrtke može osigurati dugoročni uspjeh, a njega oblikuju njeni djelatnici. Njihovo znanje, iskustvo i kultura su temeljni resursi koje ni trenutna kriza ne može dovesti u pitanje i imaju ključnu ulogu u oblikovanju prirode našeg odnosa s korisnicima. Iz povijesti učimo kako su krizama odolijevale i iz njih izlazile kao pobjednici samo homogene skupine čvrsto povezanih jedinki koje su zajedničkim djelovanjem težile jasno definiranom cilju. A naš cilj je uvijek isti – biti najbolji u segmentima kojima se bavimo, razvijati čvrste odnose s korisnicima i pošten odnos s konkurencijom. Dakle, ključ prolaska kroz krizu je jak i zdrav organizam, a RECRO-NET je upravo takav i s tim ciljem

ulazimo u 2010. godinu.

A&S Adria: Koji su to korisnici kojima su namijenjene vaše usluge?

Rusan: Godišnje istraživanje zadovoljstva korisnika, koje neovisno provodi tvrtka *Walker Information* i koje obuhvaća sve Cisco partnere, pokazuje da je RECRO-NET već godinama u samom vrhu. Na skali od 1 do 5, RECRO-NET ima prosječnu razinu zadovoljstva korisnika od 4,9 u posljednjih pet godina. Takvo priznanje – *Customer Satisfaction Excellence* – pokazuje da se neke vrijednosti ne mijenjaju, neovisno o aktualnom trenutku u užem ili širem okruženju. Naši korisnici dolaze iz sva četiri korisnička segmenta: telekom operatori/davatelji usluga, privatne tvrtke, javne tvrtke te državna tijela i institucije.

A&S Adria: Cisco Systems vaš je najveći i najznačajniji partner. Od kada traje taj zajednički odnos i kako će se dalje razvijati?

Rusan: Cisco Systems je godinama najveći proizvođač komunikacijske opreme i danas svaka transakcija putem interneta sigurno prolazi kroz nekoliko Cisco uređaja. Tradicionalni korisnici takvih uređaja su internet service provideri. U zadnjih nekoliko godina vidimo da Cisco kao kompanija intenzivno proširuje bazu svojih proizvoda i sad su na tržištu Cisco uređaji namijenjeni svim korisnicima, od kuće i malih ureda do srednjih i velikih poduzeća.

Osim najkvalitetnijih komunikacijskih uređaja Cisco na tržištu nudi i cjelovita komunikacijska rješenja. Intenzivno se razvijaju videorješenja namijenjena poslovnoj primjeni, ali i za osobne potrebe. Vidimo rast interesa za sustavom digitalnog oglašavanja, koji omogućuje suvremenu zamjenu za današnje sveprisutno oglašavanje putem plakata. Druga primjena videorješenja je integracija videonadzora u cjelovita komunikacijska rješenja, gdje su već telefonija i razmjena podataka. Cjelovitost komunikacija znači ujedinjavanje više donedavno nepovezanih sustava, čime dobivamo nebrojene nove mogućnosti unapređenja kvalitete života, ali i novih poslovnih prilika.

RECRO-NET odnedavno nudi CISCO Systems ATP (Advanced Technology Provider) u području IP videonadzora i jedan je od rijetkih takvih CISCO partnera u svijetu, a također imamo u pripremi i ATP partnerstvo u području Data Centara i ATP status za kontrolu pristupa.

A&S Adria: Možete li navesti neke od Cisco proizvoda koji su implementirani u sustave vaših brojnih korisnika?

Rusan: Trenutno smo jedini Cisco ATP (Authorized Technology Provider) partner u

► **Rusan: "Najbolje je informacije o identitetu osobe zaštititi pomoću pametnih kartica francuske tvrtke Gemalto, vodećeg svjetskog proizvođača pametnih kartica."**

regiji za profesionalna rješenja videonadzora. Implementiramo kompleksnija rješenja videonadzora gdje klijent želi biti siguran u kvalitetu rada kao i kvalitetu opreme. Uskoro, izlaskom novog centraliziranog sustava kodnog naziva VIPER, uključujemo i Cisco kontrolu pristupa.

Sustav videonadzora upravlja digitalnim i analognim kamerama velikog broja renomiranih proizvođača, čime postaje interesantan za modernizaciju postojećih sustava kao i implementaciju novih rješenja. Glavni razlozi uspješnosti naših rješenja su sustav pohrane i aplikacije za upravljanje sustavom, koji, ako se uzmu u obzir stabilnost servera, istinska skalabilnosti pohrane i interesantne dodatne funkcije, predstavljaju iznimno kvalitetan „mozak“ sustava, što se i očekuje za područje zaštite.

Među kamerama imamo kvalitetnu ponudu kao što je kamera od dva megapiksela po HD standardu i u wireless (802.11n) verziji ili dome kamera u antivandal kućištu s integriranim grijačem i hlađenjem, te ostale kamere koje svojim karakteristikama predstavljaju vrhunac dostupne tehnologije. Što se tiče projekata, naš zadnji sastoji se od nadzora zatvora u blizini Tirane, s implementiranom detekcijom pokreta, gdje smo izgradili hibridno rješenje s novim kamerama u novom zatvorskom krilu i postojećim kamerama u starom dijelu zatvora, zajedno s kreiranim dodatnim nadzornim sobama na više paralelnih lokacija. Ponosni smo na taj projekt jer se radi o novom klijentu koji nas je prepoznao prvenstveno zbog palete tehničke zaštite, čime smo dobili dodatnu potvrdu da smo kvalitetan partner u cijeloj regiji.

A&S Adria: U svijetu koji se bavi institucionalizacijom i inauguracijom

korporativne sigurnosti u općeprihvatljiv model zaštite vlada nepodijeljeno mišljenje da će u skoroj budućnosti najveći sigurnosni problemi biti vezani za prijevare i krađe povezane s identitetom osoba. Objasnite čitateljima magazina A&S Adria koja rješenja nudite kao prihvatljiv način takve zaštite?

Rusan: Takvi napadi sve su češći i nanose veliku i direktnu financijsku štetu. Prijevare i krađe povezane sa zamjenom identiteta osoba su dio ljudske prirode i samim time stare koliko i svijet, a tehnološki je napredak samo omogućio globalni doseg i učinak takvih incidenata.

Širenjem elektroničkog poslovanja to će biti još veći problem. Danas je najbolja tehnologija za osiguranje identiteta osobe digitalni certifikat i infrastruktura javnih ključeva (PKI). Smatramo da je najbolje informacije o identitetu osobe zaštititi pomoću pametnih kartica koje nudimo u suradnji s francuskom tvrtkom *Gemalto*, vodećim svjetskim proizvođačem pametnih kartica. *Gemalto* je najveći isporučitelj pametnih kartica za mobilite, a ima i iskustva u velikim državnim projektima osiguranja identiteta.

Na razini korporacije, PKI je rješenje za osiguranje identiteta osobe. RECRO-NET koristi PKI tehnologiju francuske tvrtke *OpenTrust*, koja je vodeći proizvođač u tom području. Osim podrške za cijeli životni ciklus digitalnih certifikata i pametne kartice tvrtke *Gemalto* (i drugih proizvođača), *OpenTrust* nudi i tehnologiju za integraciju digitalnog potpisa u cjelokupni poslovni proces. Pomoću te tehnologije je moguće napraviti pouzdano elektroničko poslovanje i osigurati dugotrajnu neporecivost i pravnu valjanost digitalnih dokumenata.

A&S Adria: Vaša tvrtka s pravom se ponosi svojim mrežnim tečajevima koje

održavate u cilju zadovoljenja specifičnih potreba stručnjaka iz cijele regije. Navedite neke od njih koji su prilagođeni potrebama i specifičnostima zemalja u regiji?

Rusan: RECRO-NET kao *Cisco Learning Partner* trenutno ima u ponudi velik broj visokospecijaliziranih tečajeva koje redovno pohađa velik broj stručnjaka iz vodećih hrvatskih service providera, financijskih institucija, ustanova koje imaju svoje centre za mrežnu podršku, te ostalih tvrtki.

Iako smo kao *Cisco* partner obvezni pružiti tek informaciju koju propisuje službeni *Cisco* program, naša politika vezana za edukaciju oduvijek je bila stavljanje naglaska i pružanje dodatnih informacija i eventualnih vježbi za tehnologije koje se najčešće i koriste u regiji. Od tečaja koji su namijenjeni administratorima mreža i mrežnim tehničarima u manjim i srednje velikim tvrtkama izdvojili bismo tečajeve ICND1 i ICND2, koji daju osnovna znanja za održavanje manjih mreža. Tečajeve BSCI (napredno usmjeravanje), BCMSN (izgradnja i održavanje mreža s *Cisco* mrežnim preklopnici) te SNAF (sigurnosni mehanizmi implementirani *Cisco ASA* i *PIX* uređajima) najčešće pohađaju administratori mreža u srednjim i većim tvrtkama. Tečajeve QoS, MPLS, BGP i IP6FD (IP v6) najčešće pohađaju stručnjaci service providera. Tu su i tečajevi za stručnjake koji rade na VoIP tehnologijama: CVOICE, CIPT1 i CIPT2. U ponudi su, također, i naši tečajevi: osnove IP-a (IPNET) i IP multicast tečaj. Većinu ovih tečajeva drže vrhunski stručnjaci s velikim praktičnim iskustvom, izvrsnim poznavanjem tehnologija koje su implementirane u regiji i višegodišnjim predavačkim iskustvom. Rezultat toga je činjenica kojom se posebno ponosimo: prosječna ocjena naših instruktora je 4,9 na skali od 1 do 5. Sve ovo pokazuje da se novac uložen u ovakvu vrhunsku edukaciju višestruko vraća.

A&S Adria: Postoje li specifični problemi s kojima se suočavate u projektiranju sustava sigurnosti na prostoru BiH i ako ih ima, na koji ih način prevladavate?

Rusan: Postojeća gospodarska i ekonomska situacija svakako ne pogoduje daljnjoj informatizaciji svih sektora uopće, što također ide nauštrb brige o sigurnosti ICT sustava. Međutim, doba recesije sa sobom inherentno nosi i povećane prijetnje od nelegalnih aktivnosti; statistike ukazuju na porast prijetnji od zlonamjernih napadača, kako izvan organizacije tako i od strane neloyalnih zaposlenika. Iako investicije u ICT sektor trpe pad ulaganja, nužno je posvetiti pažnju procesima nadzora postojećih sustava, kako bi se osiguralo kontrolirano i sigurno poslovanje. ◀